

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/158/2017
Identifikačné číslo spisu:	1208218867
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1208218867.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E.. L. X., nar. X. X. XXXX, bývajúceho vo M. - T. P., T. XX, T. I. V., štátny občan T. I. V., 2/ K. X., nar. XX. X. XXXX, bytom P., N. R. XXX, Č. I., toho času E. Y. T. XXXX, P., Č. I., v dovolacom konaní zastúpení JUDr. Karolom Spišákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Tuhovská 1, proti žalovaným 1/ SLOVNAFT, a. s., so sídlom v Bratislave, Vlčie hrdlo 1, IČO: 31 322 832, 2/ SAM-SHIPBUILDING AND MACHINERY a. s., so sídlom v Bratislave, Vlčie hrdlo 5985, IČO: 36 246 093, o určení, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11C/221/2008, o dovolaní žalobcu 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2017 sp. zn. 10Co/122/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalovanému 1/ spoločne a nerozdielne náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Žalovanému 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 3. februára 2016 č. k. 11C/221/2008 - 891 (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/, ktorou sa domáhali určenia, že pôvodné pozemnoknižné parcely číslo 1671 a 1672, nachádzajúce sa v katastrálnom území Y. (I.), pôvodne vedené v pozemnoknižnej vložke č. 263, ktoré nadobudli na základe Výmeru č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955 vydaného Finančným odborom rady ÚNV v Bratislave poručníka, patria do dedičstva po nebohých D. X., rod. T.H., nar. X. X. XXXX, zomrelej XX. X. XXXX a J. X., nar. X. X. XXXX, zomrelému X. X. XXXX. Vychádzal zo zistenia, že J. a D. X. (ďalej aj „predchodcovia žalobcov“) mali postavenie oprávnených prisťahovalcov podľa nariadenia vlády č. 30/1948 Sb. o majetku, ktorý zanechali v Československej republike osoby presťahované do Maďarska podľa československo-maďarskej dohody o výmene obyvateľstva (ďalej len „nar. vl. č. 30/1948 Sb.“), ktorým z majetku presťahovaných Maďarov prináležala náhrada zásadne prídelenom jednotlivých podstát z majetku týchto Maďarov do vlastníctva (náhradový prídelen), že predchodcom žalobcov boli Výmerom č. 18956/1949, z 21. 5. 1949, okrem iného pridelené do dočasného užívania (nie do vlastníctva) podľa § 6 ods. 1 nar. vl. č. 30/1948 Sb. aj pozemky vedené v PKV č. 263 parc. č. 1671 a parc. č. 1672 bývalých vlastníkov L. X., Q. a J. V. a D.Á. A., rod. L. a to v

podiele 5/8, že označený výmer bol zrušený a namiesto uvedených pozemkov boli Výmerom č. 32431 z 20. 11. 1949 predchodcom žalobcov pridelené do dočasného užívania okrem pôvodne uvedených nehnuteľností v zrušenom výmere (PKV č. 752 - parc. č. 721/89 a parc. č. 721/418) nové nehnuteľnosti vlastníkov F. Q., D. a X. Q. vedené v PKV č. 1147 - parc. č. 672 a parc. č. 673 (tieto boli následne Výmerom č. 31501/14/45/C/1949 z 1. 1. 1950, predchodcom žalobcov pridelené do vlastníctva a na návrh predchodcov žalobcov bolo ich vlastnícke právo zapísané aj v pozemkovej knihe). Na podklade týchto zistení uzavrel, že Výmerom z 21. 5. 1949 predchodcovia žalobcov pozemky parc. č. 1671 a 1672 (ďalej aj „sporné pozemky“) do vlastníctva nadobudnúť nemohli (napokon žalobcovia vlastníctvo k nim z tohto výmeru ani neodvodzujú) a že za tieto pozemky boli predchodcom žalobcov pridelené iné pozemky z konfiškovaného majetku.

2. Za základ svojho rozhodnutia vzal predovšetkým zistenia, že žalobcom 1/ predložený Výmer č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955 vydaný Finančným odborom rady ÚNV v Bratislave, od ktorého žalobcovia odvodzujú vlastnícke právo ich predchodcov, sa obsahovo (v predmete prídelení) nezhodoval s originálom výmeru zachovaného v archíve Krajského súdu v Bratislave, v ktorom na rozdiel od výmeru predloženého žalobcom 1/, pozemky parc. č. 1671 a 1672 uvedené neboli. Z obsahu originálu archivovaného výmeru, ktorý bol pripojený predchodcami žalobcov k návrhu na zápis vlastníckeho práva vyplýva, že Finančný odbor rady ÚNV výmerom č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955 pridelil podľa zákona č. 148/1947 Sb. a NV č. 30/1948 Sb., § 3 ods. 3 zákona č. 75/1946 Sb. a § 5 ods. 1 vyhl. Č. 225/1950 U. v. do vlastníctva J. X. a manž. každému v 1/2 (len) nehnuteľnosť zapísanú v PKV č. 2865, parc. č. 721/201 - stavebný pozemok pôvodných vlastníkov X. B., R. B. rod. Q.Á., každý z nich o veľkosti podielu 1/2, o výmere 10 á 54 m² (v tomto výmere sa parcely č. 1671 a 1672 neuvádzajú). Predchodcovia žalobcov J. X. a D. X. doručili dňa 26. 4. 1955 Ľudovému súdu v Bratislave návrh z 13. 4. 1955, ktorým žiadali o zápis vlastníckeho práva na podklade tohto nimi pripojeného výmeru a to (len) k nehnuteľnosti vedenej v PKV č. 2865, parc. č. 721/201 - stavebný pozemok. Zápis vlastníckeho práva bol do pozemkovej knihy vykonaný na základe uznesenia súdu z 29. 4. 1955, pričom parcely č. 1671 a 1672 predmetom návrhu na zápis neboli. K tomuto ďalej poznamenal, že rovnako ako zmätočne a v rozpore so skutkovým a právny stavom boli vo výmere predloženom žalobcami uvedené sporné pozemky, nelogicky bol v tomto výmere uvedený aj majetok bývalých vlastníkov Q. a Q. H. (PKV č. 752 parc. č. 721/89 a parc. č. 721/418, hoci tento bol predchodcom žalobcov už pridelený Výmerom č. 31501/14/45/C/1949, z 1. 1. 1950 na podklade ktorého samotní predchodcovia žalobcov požiadali o zápis vlastníckeho práva do pozemkovej knihy podaním doručeným súdu 24. 2. 1954. Naopak, v origináli výmeru zachovanom v archíve sa ani tieto nehnuteľnosti neuvádzajú. Navyše, vo výmere predloženom žalobcami, boli u Q. a J. V. a u D. L. podiely na sporných pozemkoch uvedené nesprávne. Výmer predložený žalobcami nepovažoval preto za dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným pozemkom predchodcami žalobcov. Za podstatné pre rozhodnutie vo veci považoval tiež zistenia, že dňa 27. 2. 1951 bola uzatvorená podľa § 5 ods. 3 nar. vl. č. 30/1948 Sb. kúpnopredajná zmluva medzi Československým štátom - Fondom národnej obnovy v Bratislave a Slovnaftom, národným podnikom, ktorej predmetom bol tzv. zvyšný majetok presťahovaných Maďarov, (majetok, ktorý nebol pridelený ako náhrada oprávneným prisťahovalcom podľa dohody o výmene obyvateľstva), medzi iným aj sporné pozemky v podiele 5/8, že vyvlastňovacím výmerom z 21. 8. 1951 zn. XI/1-1968-1951-11 v spojení s výmerom z 10. 12. 1951 zn. XI/1-198-1951-15 došlo na žiadosť Slovnaftu, n. p. Bratislava za účelom stavby závodu „Nové výrobné“ k vyvlastneniu okrem iných aj podielu na sporných pozemkoch vlastníkov R. Q. (podiel 1/4 a S. a Q. Z. (každý podiel 1/16 - celkový vyvlastnený podiel tak predstavoval 3/8) a že vlastnícke právo v prospech Československého štátu - Slovnaft, n. p. bolo k obom sporným pozemkom v celosti v pozemkovej knihe zapísané na podklade týchto dokumentov dňa 19. 11. 1952 (v tomto konaní došlo zároveň k začleneniu parcely č. 1671 a č. 1672 do PKV č. 2272 a vložka č. 263 bola zrušená). Tvrdenie žalobcov, že zmluva je neplatná, pretože Fond národnej obnovy nebol oprávnený zmluvne previesť vlastnícke právo k sporným častiam nehnuteľností na Slovnaft, národný podnik považoval za nedôvodné, lebo podľa vyššie citovaného ustanovenia nariadenia vlády osídľovací úrad (po jeho zrušení Fond národnej obnovy) bol oprávnený zvyšný majetok presťahovaných Maďarov predať z voľnej ruky alebo s ním inak naložiť a z ustanovenia § 4 ods. 2 zák. č. 182/1950 Sb., vyplývalo, že Fond národnej obnovy bol oprávnený konfiškovaný majetok zmluvne previesť aj na národné podniky. Vychádzajúc zo zákonov

platných v danom období, nemal dôvod v súčasnosti spochybňovať platnosť tejto zmluvy iba s poukazom na to, že žalobcom sa uvedená konštrukcia zmluvy javí ako nelogická. Na základe vyššie uvedených zistení dospel k záveru, že ku dňu 16. 4. 1955, kedy bol vydaný Výmer číslo 680/1/1955fin, od ktorého žalobcovia odvodzujú vlastnícke právo svojich predchodcov, bol v pozemkovej knihe ako vlastníak sporných nehnuteľností zapísaný Československý štát - Slovnaft, národný podnik. Poukázal na to, že k majetku štátu, ktorý bol v správe národného podniku, nemohli tretie osoby nadobudnúť žiadne záložné alebo iné vecné práva, či už knihovné alebo neknihovné. Národný podnik nebol oprávnený scudzovať časti majetku, ktoré boli určené na to, aby ich trvalo užíval, pričom úkony priečiace sa tomuto zákazu nemali právne následky (§ 11 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 103/1950 Sb.). Sporné pozemky z uvedených dôvodov ku dňu 16. 4. 1955 neboli a nemohli byť v režime podľa nar. vl. č. 30/1948 Sb. a teda nemohli byť príslušným úradom evidované ako majetok presťahovaných Maďarov určený na pridelenie oprávneným osobám v zmysle citovaného nariadenia vlády. Navyše, predchodcom žalobcov boli za sporné pozemky pridelené do dočasného užívania a následne do vlastníctva iné pozemky, čo bolo v konaní jednoznačne preukázané, pričom predchodcovia žalobcov sporné pozemky ku dňu 16. 4. 1955 reálne neužívali a ani nemohli užívať. Pokiaľ za tohto stavu Ústredný národný výbor v Bratislave, rozhodol bez predchádzajúceho administratívneho alebo zmluvného základu (nariadenie vlády č. 90/1950 Sb., zákon č. 279/1949 Sb.) o pridelení majetku štátu v správe národného podniku do vlastníctva predchodcov žalobcov, išlo v tejto časti o rozhodnutie vydané orgánom, ktorý nebol oprávnený o tom rozhodnúť, t. j. orgánom absolútne vecne nepríslušným. Jeho rozhodnutie nemohlo preto v časti sporných pozemkov spôsobiť právne následky predpokladané výmerom, t. j. nadobudnutie vlastníckeho práva predchodcami žalobcov. Napokon podľa okresného súdu, právne následky predpokladané výmerom nemohli u sporných pozemkov nastať ani z toho dôvodu, že osoby uvedené vo výmere predloženom žalobcami (okrem L. X.) nikdy neboli ich vlastníkmi (spoluvlastníkmi) v rozsahu uvedenom v tomto výmere. Skutočnými vlastníkmi (spoluvlastníkmi) podľa zápisu v pozemkovej knihe boli L. X. v podiele 1/4, Q. V. v podiele 1/8, J. V. v podiele 1/8, D. L. v podiele 1/8, S. Z. v podiele 1/16, Q. Z. v podiele 1/16 a R. Q. v podiele 1/4. Predchodcovia žalobcov nikdy nemohli nadobudnúť k sporným pozemkom vlastnícke právo každý v podiele 1/2, teda spoluvlastníctvo k celku, keďže osoby vo výmere uvedené, nikdy neboli ich skutočnými vlastníkmi v celosti a neboli ani spoluvlastníkmi takých podielov, ako boli uvedené vo výmere predloženom žalobcami. Dospel preto k záveru, že so žalobcami predloženého výmeru, ale ani na základe inej právnej skutočnosti nebolo preukázané, že predchodcovia žalobcov boli ku dňu svojej smrti vlastníkmi sporných pozemkov, z ktorého dôvodu žalobu ako nedôvodnú zamietol. Právne vec posúdil podľa Dohody medzi Československom a Maďarskom o výmene obyvateľstva uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 145/1946 Sb., podľa § 1 ods. 1 zákona č. 75/1948 Sb., podľa § 4 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zákona č. 182/1950 Sb. podľa príslušných ustanovení vl. nar. 30/1948 Sb. a podľa príslušných ustanovení zákona č. 103/1950 Sb. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 a ods. 2 O. s. p.

3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. marca 2017 sp. zn. 10Co/122/2016 na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Za správny považoval záver súdu prvej inštancie, že predchodcovia žalobcov nenadobudli Výmerom č. 18956/1949 z 21. 5. 1949 do vlastníctva parcely č. 1671 a 1672 zapísané v pozemnoknižnej vložke č. 263, nakoľko išlo o odovzdanie predmetných pozemkov výslovne iba do dočasného užívania týchto fyzických osôb (§ 6 nar. vl. č. 30/1948 Zb.). Správne preto posudzovanie platnosti, resp. žalobcom 1/ tvrdenej paaktnosti prehlásenia J. X. z 15. 11. 1949 o tom, že sa zrieka rolí vo Z., považoval za právne irelevantné. Stotožnil sa aj so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého predchodcom žalobcov boli za pozemky parc. č. 1671 a 1672 pridelené Výmerom č. 32431/1949 z 20. 11. 1949 do dočasného užívania iné pozemky, ktoré im následne boli pridelené v súlade s Výmerom číslo 31501/14/45/c/1949 aj do ich vlastníctva. Súd prvej inštancie správne v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania dôvodil, že žalobcami predložený výmer sa po obsahovej stránke nezhodoval s originálom výmeru zachovanom v archíve Krajského súdu v Bratislave, keď sporný výmer mal byť vydaný rok po tom, ako sa stali vlastníkmi nehnuteľností parc. č. 721/89 a parc. č. 721/418 a hlavne tri roky potom, ako bolo zapísané v prospech Československého štátu - Slovnaft, národný podnik Bratislava, k sporným pozemkom vlastníctvo dňom 19. 11. 1952. Za

správny považoval aj záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého predchodcovia žalobcov nikdy nemohli k sporným pozemkom nadobudnúť vlastnícke právo každý v podiele 1/2, teda spoluvlastníctvo k celku, keďže vlastníci uvedení vo výmere predloženom žalobcom 1/ neboli podľa pozemkovej knihy vlastníkmi týchto parciel v celosti a ani nevlastnili podiely v tej veľkosti, ako bola uvedená v tomto výmere. K tvrdeniu žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, resp. k argumentácii žalobcu 1/ v priebehu celého konania, že pravosť Výmeru č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955 preukázal znaleckým posudkom č. p.: 3/2013 vypracovaným Ústavom kriminalistiky a kriminológie, s. r. o. na základe jeho objednávky zo 7. 8. 2013 uviedol, že zo záveru tohto posudku jednoznačne vyplýva, že na otázky zadané žalobcom 1/, ktoré sa týkali rozdielnosti obsahu výmerov v predmete prídelu, znalecká organizácia nemohla zadanú úlohu zodpovedať, lebo žalobca 1/ nepredložil znaleckej organizácii výmer získaný žalovaným 1/ (otázka č. 7) z archívu Ľudového súdu v Bratislave. Nestotožnil sa ani s námietkou žalobcu 1/, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku s kľúčovou otázkou, ktorou bola práve pravosť tohto výmeru. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí jednoznačne konštatoval záver znaleckého posudku (viď vyššie uvedené) a zároveň podrobne a presvedčivo vysvetlil, v čom spočíva nezhoda obsahu výmeru predloženého žalobcom 1/ s jeho originálom získaným z archívu Krajského súdu v Bratislave. Rozsudok súdu prvej inštancie preto ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. potvrdil.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie žalobcovia 1/ a 2/. Uviedli, že dovolanie podávajú pre nesprávne právne posúdenie veci a prípustnosť dovolania vyvodzujú z § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Výtýkali odvolaciemu súdu, že jeho závery uvedené v bodoch 14. a 15. odôvodnenia rozsudku sú v rozpore a navzájom sa vylučujú, keď na jednej strane sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že predchodcovia žalobcov nenadobudli do vlastníctva sporné pozemky Výmerom z 21. 5. 1949 a preto dokazovanie paaktnosti prehlásenia J. X. je bezvýznamné a zároveň v súvislosti s vydaním nového Výmeru z 20. 11. 1949 tvrdí, že je právne významné, či Výmer z 21. 5. 1949 bol zrušený. Naďalej trval na tom, že predmetná kúpnopredajná zmluva je podľa predpisov platných v danom období neplatná. Za nesprávne, vykonanému dokazovaniu nezodpovedajúce považoval tvrdenie súdu, že k uzatvoreniu kúpnopredajnej zmluvy medzi Československým štátom - Fondom národnej obnovy a Slovnaftom n. p. došlo následne po právoplatnom rozhodnutí o splnení podmienok pre konfiškáciu majetku. Výmer KNV v Bratislave č. 193.1-1-/11 nebol totiž vydaný 9. 5. 1950, ale 9. 5. 1951, t. j. vyše dva mesiace po podpise kúpnopredajnej zmluvy. Prevod uskutočnený touto zmluvou nebol možný, keďže Československý štát sporné pozemky v danom čase nevlastnil. Okrem toho Fond národnej obnovy nebol oprávnený scudzovať nehnuteľnosti, ale ich mohol dať národnému podniku do operatívnej správy, a to formou hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku, čo vyplývalo z ustanovení § 102 a § 103 zákona č. 141/1950 Sb. K Výmeru o prídele do vlastníctva č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955, od ktorého odvodzovali vlastnícke právo ich predchodcov k vyššie označeným pozemkom uviedli, že podľa jeho článku III. výmer je vkladovou listinou podľa § 11 zákona č. 90/1947 Zb. a ÚNV dáva súhlas k tomu, aby bolo vložené vlastnícke právo na základe tejto listiny v prospech prídelcov D. X. a J. X.. Výmer bol vydaný Ústredným národným výborom mesta Bratislavy, ktorý bol postavený na roveň Krajského národného výboru. Na jeho poslednej strane sa vo forme doložky potvrdzuje vykonanie pozemnoknižného zápisu, pričom táto doložka je opatrená podpisom a okrúhlou pečiatkou Ľudového súdu v Bratislave so štátnym znakom. Výmer teda má všetky požadované znaky zákonnosti, lebo ho vydal vtedajší štátny orgán v rámci svojich právomocí a je pravý, o čom svedčia aj závery znaleckého posudku č. p. 3/2013 vypracovaného Ústavom kriminalistiky a kriminológie. Výmer mal preto vo vzťahu k ich predchodcom účinky nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným pozemkom; na jeho podklade sa podľa doložky Ľudového súdu v Bratislave zrealizoval aj zápis vlastníctva do pozemkovej knihy. Výmer nimi predložený nie je možné spochybňovať tým, že sa v archívoch nachádzajú pod Čd 1212 výmery, ktoré zatiaľ z neznámeho dôvodu sporné pozemky neobsahujú a ani tým, že nie je k dispozícii dôkaz o tom, že v danom čase bol predmetný prevod zapísaný do pozemkovej knihy, navyše, ak zápis mal už len deklaratórne účinky. Keďže uvedený výmer nebol zrušený, zakladá vlastnícke právo k sporným pozemkom v prospech ich predchodcov. Na záver uviedli, že odvolací súd rozhodoval o právnej otázke, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v zmysle

ktorej je výmer o prídelení do vlastníctva titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, ak pridelené nehnuteľnosti neboli prídelené odňaté. V súvislosti s touto otázkou poukázali na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 123/2003, sp. zn. 3 Cdo 45/2008, sp. zn. 5 Cdo 198/2008, sp. zn. 4 Cdo 48/2008 a sp. zn. 1 MCdo 8/2010. Navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby ho zmenil tak, že žalobe vyhovie.

5. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov uviedol, že odôvodnenie dovolania nespĺňa prísne kvalifikačné predpoklady nového civilného kódexu, keď dovolatelia dovolací dôvod nevymedzili a odôvodnili ho v rozpore s § 432 C. s. p. Poukazoval na to, že dovolanie sa odôvodňuje len tou nesprávnou skutkovou a právnou argumentáciou, ktorú žalobcovia už použili pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom. Dovolaním sa spochybňuje najmä nesprávne zistenie skutkového stavu, čo je v dovolacom konaní bez právneho významu. Úlohou odvolacieho súdu nie je skúmanie správnosti skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, resp. odvolacím súdom. Pokiaľ dovolatelia namietali neplatnosť kúpnopredajnej zmluvy, znovu len kopírujú obsah odvolania. Údajná neplatnosť tejto zmluvy nepredstavuje argumentáciu, ktorá by mohla vôbec spochybniť správnosť napadnutého rozsudku, lebo jeho základom je, že dovolatelia nepreukázali takú verejnú listinu, s ktorou sa spája vznik vlastníckeho práva. Podľa žalovaného 1/ dovolatelia úplne ignorujú zásadný dôkaz, ktorý bol súdom prvého stupňa na jeho návrh vyžiadaný z archívu Krajského súdu v Bratislave, a to originál Výmeru č. 680/1/1955fin zo 16. 4. 1955 pripojený k návrhu na zápis nehnuteľnosti do pozemkovej knihy predchodcami žalobcov, ktorý logicky sporné pozemky neobsahuje. Poukázal na to, že sporné pozemky sú v žalobcom 1/ predloženom výmere dopísané iným strojom, čo potvrdil aj znalecký posudok Ústavu kriminalistiky a kriminológie, s. r. o. Dovolatelia nepreukázali nezákonnosť a ani nespravodlivosť napadnutého rozsudku. Navrhol preto dovolanie odmietnuť, prípadne ako bezdôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

7. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (pozri napríklad sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012).

9. Prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Oproti úprave účinnej pred týmto dňom ide ďalej v tom zmysle, že nevyžaduje len to, aby bol dovolateľ [fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie (poznámka dovolacieho súdu: ďalší text tohto uznesenia sa týka takéhoto dovolateľa)] zastúpený advokátom, ale aj to, aby už podané dovolanie bolo spísané

advokátom (§ 429 ods. 1 veta druhá C. s. p.). Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

10. V preskúmvanej veci je z obsahu dovolania zrejmé, že dovolatelia uplatňujú dovolací dôvod v zmysle § 432 C. s. p., pričom prípustnosť dovolania vyvodzujú z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

12. Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

13. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

14. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (435 C. s. p.).

15. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

16. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená predovšetkým podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v §§ 432 až 435 C. s. p., a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p.

17. Pokiaľ ide o požiadavku vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu, treba uviesť, že právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či neúplným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

18. V preskúmvanej veci dovolatelia v dovolaní uviedli, že uplatňujú dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p. Bolo preto ich povinnosťou v dovolaní uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považujú za nesprávne v kontexte s nimi nastolenou právnou otázkou a najmä uviesť právnu argumentáciu, ktorá by vylučovala použitie právnej normy na zistený skutkový stav odvolacím súdom, z ktorej by prípadne vyplývalo, že odvolací súd správne použil právnu normu nesprávne interpretoval, alebo ju na skutkový stav nesprávne aplikoval. Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní žalobcov abscentuje.

19. Výtka žalobcov (nie celkom zrozumiteľná), že v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu sa v jeho bodoch 14. a 15. nachádza rozpor, resp. že tam uvedené dôvody sa navzájom vylučujú, nezodpovedá zákonnej požiadavke vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu. Okrem toho sa týka tých záverov súdu, ktoré pre rozhodnutie v merite veci neboli vôbec určujúce. Sám súd prvej inštancie ozrejmil, že skutočnosti vyplývajúce z Výmeru z 21. 5. 1949 a z Výmeru z 20. 11. 1949 mali podporne slúžiť len k ozrejmieniu sledu udalostí. Pokiaľ žalobcovia v dovolaní tvrdia, že konajúce súdy vychádzali z nesprávneho dátumu výmeru, ktorým bolo rozhodnuté o splnení podmienok pre konfiškáciu majetku, z obsahového hľadiska ide o námietku spochybňujúcu správnosť skutkového zistenia, čo významovo nezodpovedá dovolaciemu dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Ani samotné spochybňovanie platnosti kúpnopredajnej zmluvy (v celom rozsahu iba kopíruje predošlé podania, včítane odvolania) bez toho, aby v ňom žalobcovia uviedli, v čom spočíva nesprávnosť právnej argumentácie súdu prvej inštancie (a teda aj odvolacieho súdu, ktorý sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozsudku), ktorou podrobne zdôvodňuje, že išlo o právny úkon, ktorý bol v súlade s vtedy platnou osobitnou právnou úpravou, nespĺňa zákonnú požiadavku riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu. Navyše, otázka platnosti kúpnopredajnej zmluvy nebola vôbec podstatná z hľadiska nosného dôvodu, pre ktorý žaloba bola zamietnutá. Pokiaľ ide o tento dôvod, za právnu argumentáciu spochybňujúcu správnosť právneho posúdenia (doslovne sa tu kopíruje obsah odvolania), nemožno považovať len poukaz na text tohto výmeru, jeho jednotlivé články, ktorých obsah nebol vôbec medzi stranami sporný. Takýmto argumentom nie je ani odkaz na doložku Ľudového súdu v Bratislave, ktorá potvrdzuje, že sa zrealizoval aj zápis vlastníctva do pozemkovej knihy (áno tento sa zrealizoval v konaní vedenom pod Čd. 1212/55, ale len vo vzťahu k nehnuteľnosti vedenej v PKV č. 2865, parc. č. 721/201 - stavebný pozemok, ktorá ako jediná bola predmetom archivovaného výmeru pripojeného k návrhu na zápis samotnými predchodcami žalobcov) a ani odkaz na znalecký posudok č. p. 3/2013 vypracovaný Ústavom kriminalistiky a kriminológie na žiadosť žalobcu 1/ (tento znalecký posudok nedáva odpovede na otázky podstatné v tomto spore). Pokiaľ žalobcovia v dovolaní konštatujú nemožnosť spochybňovať vlastnícke právo ich predchodcov tým, že v archívoch sa nachádzajú pod Čd. 1212/55 výmery, ktoré zatiaľ z neznámeho dôvodu sporné pozemky neobsahujú a že nie je k dispozícii dôkaz o tom, že v danom čase bol predmetný prevod zapísaný do pozemkovej knihy, ide len o jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Napokon, v dovolaní žalobcov abscentuje akákoľvek argumentácia vedená proti záveru odvolacieho súdu, že na podklade žalobcami predloženom výmere predchodcovia žalobcov nemohli nadobudnúť vlastnícke právo každý v podiele 1/2 a teda spolu vlastníctvo k celku, keďže osoby v tomto výmere uvedené neboli v skutočnosti (okrem L. X.) spoluvlastníkmi takých podielov ako sa v ňom uvádza a po sčítaní veľkosti ich podielov nikdy nevlastnili sporné pozemky v celosti (vlastnili len podiel 5/8 z celku).

20. Dovolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie podané dovolateľmi pre nesprávne právne posúdenie veci nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle §§ 432 až 435 C. s. p., čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) C. s. p.

21. Dovolací súd, hoci je tu dôvod na odmietnutie dovolania pre nevymedzenie dovolacieho dôvodu zákonom ustanoveným spôsobom, zaoberal sa vecou aj z hľadiska jeho prípustnosti podľa § 421 písm. a) C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, keďže dovolatelia vyvodzovali prípustnosť ich dovolania práve z tohto zákonného ustanovenia.

22. Predpokladom prípustnosti dovolania v zmysle citovaného ustanovenia je, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, že ide o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie a že odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

23. Podľa dovolateľov odvolací súd rozhodoval o právnej otázke, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to v otázke, že výmer o prídelenie do vlastníctva je titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, ak prídelené nehnuteľnosti neboli pridelcom odňaté, resp. pridelcovia vlastnícke právo nikdy nestratili. Zároveň uviedli rozhodnutia najvyššieho súdu, od ktorých sa odvolací súd mal odkloniť a ktoré v súvislosti s výmerom o prídelenie do vlastníctva prijali zhodne tento právny názor.

24. Dovolací súd sa s týmto názorom dovolateľov nestotožňuje.

25. Predovšetkým treba uviesť, že tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vôbec nespochybňovali citovanými rozhodnutiami najvyššieho súdu vo všeobecnej rovine prijatý právny názor, podľa ktorého výmer o prídelenie do vlastníctva je titulom nadobudnutia vlastníckeho práva v prídelenie označených nehnuteľností, ak bol vydaný k tomu oprávneným orgánom, ak spĺňa všetky podstatné zákonom stanovené náležitosti a ak prídelené nehnuteľnosti neboli pridelcom zákonne odňaté. Aj konajúce súdy z tohto právneho názoru vychádzali, avšak vzhľadom na všetky konkrétne okolnosti prípadu, ktoré vyšli v konaní najavo (podrobne v rozhodnutiach vysvetlené), zaujali právny názor, že v tomto prípade na podklade žalobcami predloženého výmeru ich predchodcovia vlastnícke právo k sporným pozemkom nadobudnúť nemohli. Odvolací súd sa teda v žalobcami nastolenej právnej otázke od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neodklonil. Nie je preto splnený jeden zo zákonných predpokladov prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Bol tu preto dôvod aj pre odmietnutie dovolania žalobcov uvedený v § 447 písm. c) C. s. p.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalobcov podľa vyššie citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku odmietol.

27. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd vo vzťahu v dovolacom konaní úspešnému žalovanému 1/ podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že mu priznal plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobcom 1/ a 2/ zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.). Keďže žalovanému 2/ žiadne preukázateľné trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd ich náhradu žalovanému 2/ nepriznal.

28. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.